

Puolalaiset Katynin uhrit

STALIN MÄÄRÄSI 05.03.1940 Politbyron päätöksellä teloitettavaan 21 857 puolalaista älymystön edustajaa. Teloitukset toteutettiin valtaosin Katynin metsässä. Neuvostohallitus pyrki tehokkaasti salaamaan tämän kansanmurhan ja laittamaan sen Saksan vastuulle.

Venäjä on palannut entisiin neuvostoväitteisiin, että murhat tapahtuivat natsien toimesta. Venäjällä käynnistettiin asiasta poliisitutkimus, mutta syyttäviranomaiset lopettivat jutun tutkimuksen vuonna 2004. Perusteena oli se, ettei lähes 22 000 puolalaisen siviilin murhaaminen ollut sotarikos tai rikos ihmisyyttä vastaan, joten kanne-oikeus oli vanhentunut.

Noin 70 Katynin murhien omaista on nostanut Venäjää vastaan kanteen Euroopan Neuvoston Ihmisoikeustuomioistuimessa. Kanteen perusteena on se, ettei Venäjä ole tutkinut joukkomurhaa ja etsinyt syyllisiä.

Neuvostoliitto ja Saksa ryhtyivät syyskuussa 1939 nujertamaan kaiken puolalaisen vastarinnan ja tuhoamaan maan eliittiä omilla vastuu-alueillaan. NKVD teloittelee Katynin vangit huhti-toukokuussa 1940. Vain professori Stanislaw Swianiewicz, orjatyövoiman käytön asiantuntija, jätettiin eloon. Tunnetuin murhapaikka on Katynin kylän metsä, 12 mailia länteen Venäjän Smolenskista, joka sijaitsee Minskin ja Moskovan puolessa välissä.

Stalin katsoi, että puolalaisten siirto Siperiaan veisi liian pitkän aikaa. Katyn haluttiin varata suomalaisille upseereille ja suojeluskuntalaisille. Muut suomalaiset Stalinin tarkoituksena oli karkottaa Siperiaan.

Hirmutyö salattiin mahdollisimman tehokkaasti. Tammikuussa 1944 neuvostohallinto määräsi ns. Burdenkon komission tutkimaan tapausta. Komission lehdistötulaisuudessa esiteltiin väärennetyjä todisteita ja kerrottiin, että murhat olivat tapahtuneet 1941 Saksan miehityksen aikana.

Katyn oli Puolassa kielletty puheenaihe, asia poistettiin virallisesta historiasta. Neuvostohallinto pyrki sekoittamaan asian valitsemalla 1969 pienen Khatyn-nimisen valkovenäläisen kylän saksalaisten uhrien muistomerkin paikaksi. Venäläiset veivät presidentti Richard Nixonin Khatynin propagandataroituksessa heinäkuussa 1974.

Vuonna 1981 Solidaarisuus-liike pystytti muistomerkin, jossa oli lyhyt teksti: "Katyn 1940". Poliisi takavarikoi muistomerkin ja neuvostohallinto teki uuden muistomerkin: "Puolalaisille sotilaille, Hitlerin fasismin uhreille, jotka lepäävät Katynissa".

13.10.1990 Gorbatschov luovutti Kremlissä presidentti Jaruzelskille dokumenttikansion, joka ei jättänyt epäilystä Neuvostoliiton syyllisyydestä. Hän ei antanut Stalinin teloituskäskyä, vaan työnsi vastuun salaisen poliisin päällikölle Lavrenty Berialle. Uhrien lukumääräksi ilmoitettiin 15 000.

Lisätodisteita löytyi keväällä 1990 Marylandin College Parkin kansallisarkistosta. CIA:n virkailija Robert G. Poirier oli kirjoittanut jo 1981 raportin, joka perustui Luftwaffen ilmatiedusteluun vuosina 1943-44. Kun uusia tietoja verrattiin vuoden 1941 ilmatiedustelukuvuihin, voitiin havaita, että muutoksia oli tapahtunut Saksan miehityksen jälkeen joukkomurhien hautauspaikoilla. Kuvat myöskin paljastivat NKVD:n kaivavan puolalaisia hautoja ja siirtävän ruumiita. Paljastukset julkaistiin saksalaisessa Tagesspiegel-lehdessä 12.05.1991.

Vuonna 1992 Moskova "yllättäen" löysi Gorbatschovin yksityisestä arkistosta vuoden 1940 alkuperäisen teloitusmääräyksen. Muutama päivä tämän jälkeen Jeltsin osallistui Katynin puolalaisen hautausmaan peruskiven muuraustilaisuuteen. Osoittamatta katumusta hän kertoi, että 10 000 eri kansallisuuksiin kuuluvaa ruumista oli löydetty Katynista ja toivoi, ettei tragedia erottaisi kansoja.

Parin viikon päästä Venäjän ulkoministerin edustaja varoitti puolalaisia vaatimasta anteeksipyyntöä ja kylvästä epäsuopua Venäjän ja Puolan välille. Hän muistutti, että totalitaristinen hallinto oli tappanut miljoonia venäläisiä. Vuonna 1996 ilmestyi puolaksi kirjoitettu kirja, The Katyn Crime Fiction, jossa nimensä mukaisesti toistettiin vanha Stalinin väite saksalaisten syyllisyydestä.

Venäläisten uusi "vastahyökkäys" käynnistyi 1998. Oikeuskansleri, kenraali Yuri Chayka lähetti kirjeen Puolan oikeusministerille vaatien virallista selvitystä Puolan-Venäjän sodassa vuosina 1919-21 vangittujen venä-

läisten kuolemasta. Hänen mukaansa 83 500 venäläistä oli kuollut puolalaisilla keskitysleireillä epähuumaneissa olosuhteissa. Chayka nimitti venäläisten vankien kuolemia kansanmurhaksi. Puola tarjosi turhaan yhteistä tutkimusta, ja piti syytettä perusteettomana.

Vuonna 1998 venäläis-puolalainen tutkimusryhmä julkaisi NKVD:n raportit Puolasta 1944-46, jotka paljastivat yksityiskohteisesti toisen terroriaallon sodanjälkeisessä miehityksessä. Ne osoittivat, etteivät 1939-41 rikokset olleet poikkeuksia, vaan osa imperialistista toimintamallia.

Sekä idässä että lännessä on asteittain herätty oivaltamaan, että Hitler ja Stalin olivat molemmat samanlaisia murhamiehiä

ottamaan esille erityisesti omia kansalaisryhmiään kohdanneita vakavia ihmisoikeusloukkauksia. Se on valinnut vaikenemisen linjan, jonka vaikutukset tulevat pitkällä tähtäyksellä olemaan demokratiaa ja hyvinvointia pahasti rapauttavia.

Onko Suomen hallitus näissä vakavissa ihmisoikeusloukkauksissa murhaajien vai viattomien uhrien puolella? Jätetäänkö suomalaiset ns. sotasylliset ja asekatkijat edelleen väärin tuomioiden alle ja Suomi syylliseksi? Jätetäänkö karjalaisten ja muiden pakkoluovutettujen alueitten karkotettujen eli evakkojen oikeudet edelleen huomiomatta?

Jeltsin luovutti Neuvostoliitosta irtautu-

Katynin murhat pyrittiin salaamaan

ja totalitarismin hirmuvaltiaita. Heistä Stalin onnistui tapattamaan enemmän ihmisiä kuin Hitler. Stalin kunnostautui erityisesti omien maanmiestensä likvidoisissa.

Euroopan Neuvosto tuomitsi 25.01.2006 totalitarististen kommunistihallintojen rikokset. EN ei kuitenkaan antanut toimenpidesuosituksia ministerineuvostolle, minkä vuoksi asian eteneminen jää riippumaan jokaisesta valtiosta.

Suomi on EU-puheenjohtajamaa heinäkuusta 2006 alkaen. Suomella on nyt erinomainen tilaisuus osoittaa tahtonsa ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ottamalla Katynin ja monet muut totalitaristisen neuvostohallinnon rikokset esille.

Suomen valtionhallinto on ollut kyvytön

neille maille niitä koskevia salaisia asiakirjoja. Presidentti Koivisto ei halunnut Suomea koskevia asiakirjoja. Mikä on entisen presidentin sekä nykyisen presidentin, pääministerin, hallituksen ja eduskunnan kunkin jäsenen vastuu, jos näitä asioita ei ryhdytä selvittämään?

Kansojen välillä ei voi syntyä todellista luottamusta, saati aitoa ystävyyttä, ennen kuin vanhat rikokset selvitetään, syylliset nimetään ja vahingot korvataan niin hyvin kuin mahdollista. Luottamus ei synny liturgisista puheista, vaan luottamusta herättävistä toimenpiteistä. On korkea aika ryhtyä rakentamaan todellista kansojen välistä ystävyyttä rebellisuuden ja aidon luottamuksen pohjalle.